

La conservació de la fe

Se'n va el Papa de Roma corrents i sense avisar a Txecoslovàquia, es planta davant la tomba de Sant Metodi, i anuncia *urbi et orbi* un sínode de tots els bisbes d'Europa: trenta-sis conferències episcopals, vol convocar, no sabia jo que n'hi havia tantes. El cas és que l'esdeveniment té caràcter absolutament extraordinari, vista la magnitud dels canvis que ens han portat aquests darrers anys del pontificat de Wojtyła, i atesa la transcendència i urgència dels problemes que ha d'afrontar el Vell Continent, problemes a què es dedicarà el sínode, i que són: a) evitar que els *virus* (això diuen les agències) de la civilització occidental arriben a contagiar l'Europa de l'Est, ara que poden passar sense mur ni barreres; i b) la nova evangelització dels països que acaben d'eixir dels règims oficialment ateus.

Quant al segon tema, si jo fóra bisbe o Papa o simple funcionari de les congregacions vaticanes, no em preocuparia gens ni miqueta: ja el tenen perfectament encarrilat i navega a tota vela. Quan, fa deu anys, a Polònia els obrers van començar la seua revolució resant rosaris, confessant-se a les drassanes de Gdansk, i armats amb estampetes de la seua Mare de Déu de Montserrat, la cosa ja es veia prou clara: no hi ha res com un bon govern comunista i ateu per conservar la fe del poble. Ja sé que el cas de Polònia és especial. Sempre ho ha estat. Fa prop de vint anys, vam desembarcar una colla d'antropòlegs i sociòlegs rurals en una cooperativa hongaresa, ens van donar a tastar tots els vins, ens vam emborratxar condignament, i aprofitant la trompa, un sociòleg polonès em va fer la gran confiança: "A Espanya, vosaltres teniu un problema, que és el règim franquista, però a Polònia en tenim dos: el règim comunista i l'església catòlica". Tenia raó: no ser catòlic practicant, a Polònia, pot començar a ser incòmode. Ser ateu, en

tot cas, després de més trenta anys d'ateisme públic, deu ser ja una raresa privada.

I qualsevol dia passarà una cosa semblant, amb les variants de cada cas, a l'Alemanya Oriental, a Bohèmia i Eslovàquia, a Sèrbia i a Croàcia. Les eleccions les guanyen els cristians militants, catòlics o protestants segons el cas: les guanya la Democràcia Cristiana, o les guanyen partits que tenen com a ideologia "la defensa de la pàtria, la família i la moral tradicional", tal com sona. Es queixa el Papa, públicament, del règim comunista que maltractava i empresonava els bisbes i els capellans, tancava les esglésies, impedia les famílies educar cristianament els fills i ensenyava els nens a negar a Déu. Es queixa, i n'hauria d'estar agraït: cada sistema es mesura pels resultats a llarg terme, i el sistema que el Papa critica ha tingut, per a la conservació de la fe, uns resultats esplendorosos. Ací, a l'extrem, després de cinquanta anys de catolicisme d'estat (o quasi d'estat, com ara), i de religió com assignatura obligatòria, la situació real de la fe cristiana no es pot ni comparar amb la robusta salut de què gaudeix allà on ha *patit* quaranta anys d'assignatura de marxisme obligatori. No sé com els bisbes d'ací no ho veuen clar, i no demanen al govern la prohibició radical de l'ensenyament de la religió a les escoles.

Perquè els resultats de mig segle de religió pública i obligatòria estan ben a la vista: es reuneix a Oviedo el Congrés de Filòsofs Joves —més de cinc-cents, n'hi havia—, i decideixen pràcticament per unanimitat que Déu no existeix. De manera que així és com ha acabat la cosa: seixanta comunicacions s'han presentat

al congrés, en les quals els filòsofs joves, després de tants anys de doctrina cristiana, es dediquen a reivindicar l'ateisme, l'agnosticisme i, com a màxima i moderna

concessió, el politeisme clàssic. Del Déu cristià, ni un duro. Ara, tenint en compte que *filòsofs* vol dir professors de filosofia d'universitat i d'institut, ja m'explicaran com ha d'anar l'assumpte de la conservació de la fe a les aules. No hi ha res a fer: no hi ha hagut persecució, ni ateisme oficial, ni marxisme-leninisme des del parvulari fins a la universitat, i ara en pagaran les conseqüències. Només per comparar, estic segur que si ara mateix es reunien cinc-cents filòsofs joves a Vínlius, a Cracòvia o a Zagreb, farien qualsevol cosa excepte dedicar-se a demostrar la inexistència de Déu. Segur. Comparen, doncs.

O siga, que tenim el Papa a Praga cridant, davant l'entusiasme de la multitud i l'aprovació de Vaclav Havel, que "el món sense Déu és enemic de l'home", i coses així. I tenim els filòsofs espanyols a Oviedo afirmant que això de Déu és un vell truc comercial, una trampa, una enganyifa i una idea estèril. No sé què farà el sínode europeu, amb la idea d'evangelitzar els països de l'est, que són ja més evangèlics que una monja irlandesa: ja ho ha dit el primer ministre de Txecoslovàquia, que ells són la nova reserva espiritual d'Occident. Ells, i no la *catòlica Espanya*. Des d'allà, doncs, ens vindrà —després del comunisme salvador, guia i futur lluminós de la humanitat— la fe cristiana conservada. De l'Est esclau vindrà la salvació d'aquesta Europa d'ací, filosòfica, atea, secular, dedicada a la droga, el consumisme i al sexe (si almenys, quan ens evangelitzen, ens deixaren el sexe...).

I és que els desiguis del Senyor són, una vegada més, inescrutables.